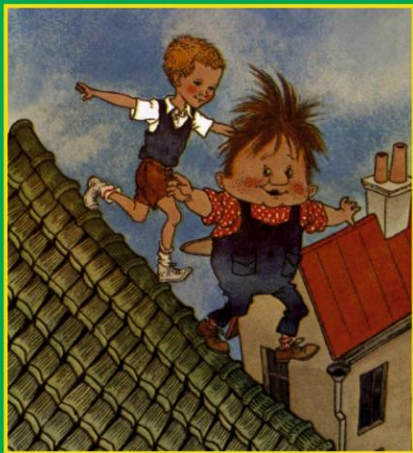

ASTRID LINDGRENOVÁ

*Karlsson zo strechy
opäť špekuluje*

*Karlsson zo strechy
opät špekuluje*

Astrid Lindgrenová

*Karlsson zo strechy
opäť špekuluje*

slovar

Copyright © Saltkråkan AB / Astrid Lindgren 1968
Illustration © Ilon Wikland
Translation © Jozef Zelizňák 2010
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2010

Všetky zahraničné práva vlastní Saltkråkan AB, SE-181 10 Lidingö, Sweden;
e-mail nils.nyman@saltkrakan.se
Ďalšie informácie o knihách Astrid Lindgrenovej nájdete na www.astridlindgren.net

ISBN 978-80-556-0129-8

OBSAH

Každý má právo byť Karlsson	7
Karlsson si spomenie, že má narodeniny	32
Karlsson je najlepší v triede	58
Ako Karlsson prenocoval u Bračka	72
Karlsson sa venuje tiritovaniu capka a lievancov	89
Karlsson je najlepší výskumník chrápania na svete	111
Karlsson najlepšie špekuluje v tme	129
Karlsson odkryje strýkovi Júliusovi svet rozprávok	154
Karlsson sa stane najbohatším zbohatlíkom na svete	176

Každý má právo byť Karlsson

Jedného rána sa Braček zobudil na to, že sa tato s mamou rozprávajú v kuchyni. A hoci bol z rodiny Svantessonovcov najmladší a najmenší, aj tak pochopil, že mamu s tatom čosi rozčúlilo.

„A skončili sme,“ vzdychal tato. „Veď si sama prečítaj, čo píšu v novinách!“

„Bože, to je strašné,“ zosmutnela aj mama. „Naozaj hrozná!“

Braček rýchlo vyskočil z postele. Veď aj on chcel vedieť, čo je také strašné.

A skutočne mali pravdu. Na prvej strane novín stálo veľkými písmenami:

LIETAJÚCI SÚDOK ALEBO NIEČO INÉ?

Braček si prečítal:

Čo za zvláštnu, čudesnú vec to poletuje nad Štokholmom? Obyvatelia mesta tvrdia, že nad stre-

chami domov v štvrti Vasastan prelieta čosi ako maličký lietajúci súdok, pričom v ňom vrčí motor. Letecký úrad o tomto čudesnom lietajúcom telese nič nevie a vyslovil podozrenie, že ide o zahraničného špióna. Úkaz treba preskúmať a lietajúce teleso chytiť. Ak ide o malého zlého špióna, treba ho odovzdať polícii. A to hneď.

Kto vyrieši lietajúcu záhadu vo štvrti Vasastan? Tomu, komu sa podarí lietajúci predmet – nech to je čokoľvek – dolapiť, vyplatíme odmenu desaťtisíc korún. Stačí ho odovzdať v redakcii a peniaze sú vaše.

„Chudák Karlsson zo strechy,“ vzdychla si mama. „Ludia ho celkom uštvú.“

Braček sa zároveň vyplašil, nahneval aj zosmutnel.

„Prečo nenechajú Karlssona na pokoji?“ skríkol. „Nikomú nič neurobil. Len si býva v domčeku na streche a občas si trochu poletuje. Čo je na tom zlé?“

„Nič, Braček,“ pohladkal ho tato po hlavičke. „Na tom nie je nič zlé. Karlsson je akurát trošku... hm... iný.“

Braček musel uznať, že Karlsson je trošku iný. Nestáva sa každý deň, aby na streche domu bývali

malí, tučnučká, motorizovaní pánkovia so sklada-
cou vrtuľkou na chrbte a štartérom na brušku.

Práve taký páňko bol Bračekov najlepší kama-
rát Karlsson. Bol ešte lepší kamarát ako Krister
s Gunillou, hoci aj ich mal Braček veľmi rád. Keď
Karlsson zmizol alebo na Bračeka nemal čas, hrá-
val sa len s nimi.

Keď mu ich Braček spomenul, Karlsson sa vždy
len opovrŕlivo uškrnul a zaprskal:

„Ako ti vôbec napadne hovoriť o tých detvákoch
v ten istý deň, keď hovoríš o mne? O peknom, múd-
rom a tak akurát tučnom mužovi v najlepších ro-
koch? Čo si myslíš, koľkí hlúpučkí chlapčekovia
majú takého najlepšieho kamaráta?“

„Len ja,“ šťastne sa usmial Braček a srdce mu od
radosti poskočilo. Aké šťastie, že si Karlsson vy-
bral práve jeho strechu! Celá štvrť bola plná sta-
rých, škaredých štvorposchodových budov, v akej
bývali aj Svantessonovci, no Karlsson si vybral
práve ich dom.

Tato s mamou sa spočiatku z Karlssona až tak
netešili. Ani Bračekovi súrodenci Bosse a Betta ho
nemali radi. Celá rodina – samozrejme, s výnimkou
Bračeka – pokladala Karlssona za najhroznejšieho,
najrozmaznanejšieho a najdotieravejšieho zlodú-

cha, akého si človek len vie predstaviť. V poslednom čase si však už naňho začínali zvykať. Dokonca si ho takmer obľúbili a pochopili, ako veľmi ho Braček potrebuje. Bosse aj Beta boli od Bračeka oveľa starší a on potreboval kamaráta. Mal síce vlastného psíka, krásneho Bimba, ani ten mu však nestačil – Braček potreboval Karlssona.

„A podľa mňa aj Karlsson potrebuje Bračeka,“ dodala vždy mama.

Spočiatku chceli mama s tatom tajiť Karlssona pred svetom. Presne vedeli, čo by sa stalo, keby sa o ňom dozvedela televízia a keby časopisy za-

čali uverejňovať články s názvom *Na návšteve u Karlssona*.

„Haha, to by sme sa zabavili,“ povedal raz Bosse. „Len si predstav, ako Karlsson na obálke spokojne ovoniava kyticu ruží vo svojom prijímacom salóniku.“

„Aký si hlúpy!“ zamračil sa Braček. „Karlsson nemá salónik, len malú izbičku, zapratanú všetkými potrebnými vecami. A nemá ani ruže.“

To Bosse dobre vedel. Raz – ale len jediný raz – aj s Betou, mamou a tatom navštívili Karlssona v jeho domčeku. Oknom pre kominárov vyliezli na strechu a Braček im s hrdosťou ukázal, ako šikovne si Karlsson ukryl svoj domček za komín.

Keď mama zazrela ulicu kdesi hlboko pod nimi, zľakla sa a rýchlo sa chytila komína.

„Braček, sľúb mi, že sem už nikdy nepôjdeš sám.“

Braček sa na chvíľu zamyslel.

„Dobre,“ prikývol napokon. „Sľubujem, že sem nikdy nepôjdem sám... hoci možno sem občas priletím s Karlssonom.“ Posledné slová dodal celkom potichu, no ak ich mama nepočula, môže si za to sama. Ako od neho môže žiadať, aby nechodil ku Karlssonovi? Určite si nevie predstaviť, koľko zábavy si človek užije v Karlssonovom domčeku.

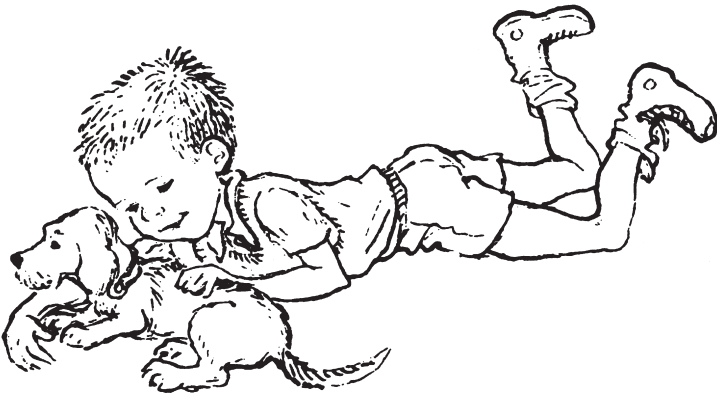
Teraz je však všetkému koniec, zosmutnel Braček. A to všetko pre tie hlúpe noviny.

„Musíš Karlssona varovať, aby si dával pozor,“ vysvetlil Bračekovi tato. „Chvíľu by si mal dať s lietaním pokoj. Môžete sa spolu hrať v tvojej izbe. Tam ho nikto neuvidí.“

„Ak bude vyvádzať, pošlem ho domov,“ upozornila Bračeka mama.

Bračekovi naložila do taniera krupičnú kašu a trošku naliala do misky aj Bimbovi. Tato sa rozlúčil a odišiel do práce. Potom vstala aj mama.

„Pôjdem sa spýtať do cestovnej kancelárie, či pre nás nenájdu nejakú peknú dovolenku. Tato totiž dostal voľno,“ vysvetlila Bračekovi a dala mu pusku na čelo. „Hneď som späť.“

Braček osamel. Zostal doma len s Bimbom, tanierom krupičnej kaše a so svojimi myšlienkami. A s novinami, na ktoré občas zagánil. Pod článkom o Karlssonovi bola pekná fotografia veľkého bieleho parníka, ktorý navštívil Štokholm a práve kotvil v prístave. Braček ho nadšene obdivoval. Aký je len krásny! Takú loď by veľmi rád videl na vlastné oči a ešte radšej sa na nej aj previezol.

Usiloval sa hľadiť len na loď, no oči mu neustále sklízavali k tomu strašnému nadpisu:

LIETAJÚCI SÚDOK ALEBO NIEČO INÉ?

Braček si naozaj robil starosti. Musí sa čím skôr porozprávať s Karlssonom, no nesmie ho priveľmi vystrašiť. Čo ak sa Karlsson naľaká, odletí a už nikdy sa nevráti?

Braček si vzdychol. Potom s odporom vložil do úst lyžičku kaše. Neprehltol ju, len si ju chvíľu – ako na skúšku – prevaľoval na jazyku. Aj Braček bol štúply chlapec s nechutou do jedla, akých sú stovky. V jedle sa vždy len prehrabával, a kým dojedol, čo mal na tanieri, prešla celá večnosť.

Na kaši veru nie je nič chutné, zamyslel sa. Možno by mu lepšie chutila, keby si do nej nasypal trochu cukru. Vybral cukorničku, no práve v tej chví-

li za kuchynským oknom zabzučal motor a krátko nato na dlážke pristál Karlsson.

„Hopsa, hejsa, Braček,“ skríkol. „Hádaj, kto je najlepší kamarát na svete a prečo prichádza práve teraz?“

Braček rýchlo prehltol všetko, čo mal v ústach.

„Najlepší kamarát na svete si predsa ty, Karlsson! Ale prečo prichádzaš práve teraz?“

„Hádaj trikrát,“ tešil sa Karlsson. „Alebo si mi chýbal, ty hlupáčik, alebo som zabľúdil cestou do Kráľovských záhrad, alebo som zavoňal krupičnú kašu, len hádaj!“

Bračekovi sa rozžiarila tvár.

„Lebo som ti chýbal,“ začervenal sa.

„Omyl,“ spokojne sa usmial Karlsson. „A ani do záhrad som nechcel ísť, to vôbec nemusíš hádať.“

Kráľovské záhrady, uvedomil si Braček. Ach, tam Karlsson nesmie letieť za nijakých okolností. A ani do mesta, kde sa to hemží ľuďmi. Prišiel čas všetko mu vysvetliť.

„Počuj, Karlsson,“ začal, no vtedy si všimol Karlssonov nespokojný výraz. Urazene hľadel na Bračka a špúlil pery.

„Človek sem priletí, v brušku mu od hladu vyhráva celá kapela,“ postážoval sa, „ale nájde sa nie-

kto, kto by mu prisunul stoličku, položil pred neho tanier, zaviazal podbradník, naložil mu veľkú kopu krupičnej kaše a pekne ho kfmil, ako sa patrí: za mamičku, za tata, za tetu Augustu...?“

„Kto je teta Augusta?“ začudoval sa Braček.

„To veru netuším,“ priznal Karlsson.

„Tak za ňu potom nemusíš jesť kašu,“ zasmial sa Braček.

Karlsson sa však nesmiel.

„Ach, aký si! Vari mi chceš povedať, že človek má umrieť od hladu len preto, že náhodou nepozná tetu z nejakej Tramtárie?“

Braček radšej rýchlo vytiahol tanierik a ponúkol Karlssona, aby si sám nabral. Ešte vždy trochu urazený Karlsson načrel hlboko do hrnca. Potom načrel ešte raz. A ešte raz. Napokon ukazovákom vyškrabal zvyšky.

„Máš najlepšiu mamičku,“ pochválil Bračeka Karlsson. „Len by nemusela byť taká lakomá. V živote som už videl veľa kaše, no nikde nie tak málo ako u vás.“

Kašu si poriadne posypal cukrom a s chuťou sa do nej pustil. Niekoľko minút sa kuchyňou ozývalo len spokojné mľaskanie, ako keď človek hltá kašu rýchlo, akoby horelo.

„Žiaľ, na lyžičku za tetu Augustu nezvýšilo,“ oznámil Karlsson a servítkou si utrel ústa. „No vidím, že máte aj šišky. Pokoj, len pokoj, drahá teta Augusta, len si tam v Tramtárii pokojne sed', ja teraz zvládnem dve šišky. Alebo azda tri... alebo štyri... alebo päť!“

Kým Karlsson spokojne prežúval, Braček si lámaval hlavu, ako ho najlepšie varovať. Možno bude najmúdrejšie, ak si to Karlsson prečíta sám, povedal si Braček a Karlssonovi podstrčil noviny.

„Pozri sa na prvú stranu,“ poprosil ho smutne. Karlsson sa so záujmom zahľadnel do novín, potom svoj buclatý ukazovák položil na fotografiu bielej lode.

„Páni moji, ďalšia loď sa nám prevrátila,“ vzdychol si. „Vo svete sa dnes dejú samé nešťastia!“

„Veď držíš noviny dole hlavou!“ upozornil ho Braček.

Už dávnejšie tušil, že Karlsson by v škole z čítania nedostal jedničku, no Braček bol dobrá duša, nikomu nechcel ubližovať, a už vôbec nie Karlssonovi. Preto nevykrikol: Haha, veď ty nevieš čítať!, len otočil noviny a loď správnym smerom, aby Karlsson pochopil, že k nijakému nešťastiu nedošlo.

„Píše sa tu však o iných nešťastiach,“ pokračoval Braček. „Chvíľu ma počúvaj!“

A potom nahlas Karlssonovi prečítal o lietajúcom súdku a malom zlom špiónovi, ktorého treba za odmenu dolapiť.

„Stačí ho odovzdať v redakcii, a peniaze sú väčšie,“ dočítal a smutne si vzdychol.

Karlsson však nevzdychal, nadšene zatlieskal.

„Aja, baja,“ kričal a zopárkrát veselo poskočil. „Aja, baja, toho malého zlého špióna máme raz-dva. Zavolaj do tej redakcie a oznám im, že už popoludní ho tam zanesiem!“

„Ako to myslíš?“ vydesil sa Braček.

„Hádaj, kto je najlepší lovec špiónov na svete!“ skríkol Karlsson a hrdo si ťobol do hrude. „Podpísaný Karlsson, keď dorazí so svojou veľkou mucholapkou. Ak nám tu v štvrti poletuje dáky zlý špiónik, do večera ho mám, tým si môžeš byť istý... Mimochodom, máš vrece, do ktorého sa nám zmestí desaťtisíc?“

Braček si opäť vzdychol. Uvedomil si, že všetko je ešte horšie, ako si myslel. Karlsson nič nepochopil.

„Karlsson môj zlatý, nechápeš, že to ty si ten lietajúci súdok? Chytajú teba!“

Karlsson prestal jasať ako zasiahnutý bleskom. V hrdle mu zaklokotalo, akoby prehltol zhnitú hrušku, a zúrivým pohľadom sa zahľadel na Bračeka.

„Lietajúci súdok!“ skríkol. „Ty ma nazývaš lietajúcim súdkom? A vraj najlepší kamarát, páni moji!“

Vystrel chrbát, aby o čosi podrástol, a z celej sily vtiahol brucho.

„Zrejme si si nevšimol,“ pokračoval namyslene, „že som pekný, múdry a tak akurát tučný muž v najlepší rokoch. To si zrejme nepostrehol, však?“

„Čoby nie, Karlsson, postrehol,“ koktal Braček. „Nemôžem však za to, čo uverejnili v novinách. Určite píšu o tebe.“

Karlsson zúril čoraz väčšmi.

„Predmet stačí odovzdať v redakcii,“ kričal smutne. „Vraj predmet! Človek, ktorý ma nazval predmetom, dostane takú medzi oči, že mu nos odpadne.“

Hrozivo vykročil k Bračekovi, no to nemal robiť, lebo Bimbo sa ihneď rozhodol brániť svojho pána.

„Bimbo, nechaj Karlssona,“ zakričal Braček a Bimbo ustúpil. Len ticho zavrčal, aby Karlsson pochopil, že je odhodlaný Bračeka brániť.

Karlsson si sadol. Hnev a smútok z neho sršal na všetky strany.